

provincie **HOLLAND**
ZUID

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Geachte heer/mevrouw,

“Samen werken aan Zuid-Holland”. Dat is de titel van het eerste hoofdstuk van het Zuid-Hollandse coalitieakkoord. Met het motto “Jij mag het zeggen” nodigde de provincie betrokkenen uit om suggesties en adviezen te geven op het coalitieakkoord om samen onze provincie elke dag beter te maken.

U en 300 anderen hebben via mail, sociale media, telefoon en tijdens twee ‘Zuid-Holland Ontmoet!’-bijeenkomsten op 5 en 12 november jl. 600 suggesties gegeven. Dat is een behoorlijk aantal en we waarderen dat enorm. In de afgelopen periode hebben we de tijd genomen om de suggesties serieus te onderzoeken, de belangen af te wegen. Dat betekent dat niet alle suggesties zijn overgenomen. We proberen zoveel mogelijk uw suggesties mee te nemen in lopende projecten en toekomstige plannen. In dit document leest u per onderwerp onze reactie op uw suggesties.

Wij zijn blij met uw betrokkenheid en we blijven graag met u in contact. Wij zullen de komende tijd méér bijeenkomsten organiseren waarop wij met u in gesprek blijven. Ook via mail en sociale media blijven wij voor u bereikbaar. Wilt u met ons blijven meedenken, aarzelt u dan niet om contact op te nemen via zuidhollandontmoet@pzh.nl.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

Jaap Smit
Floor Vermeulen Willy de Zoete Anne Koning
Jeannette Baljeu Berend Potjer Adri Bom-Lemstra

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Overige vragen en suggesties

Terugkoppeling Bereikbaar Zuid-Holland

Tijdens Zuid-Holland ontmoet hebben we met u over het thema Bereikbaar Zuid-Holland gesproken. Hiermee kregen we inzicht in uw mening over deze onderwerpen en kon u ons input meegeven voor de verdere uitwerking van het coalitieakkoord 2019-2023. Wij danken u daarvoor.

Bij het thema Bereikbaar Zuid-Holland hebben we allereerst gemerkt dat er veel waardering is voor de inzet die de provincie de afgelopen jaren heeft gepleegd op het gebied van openbaar vervoer, fiets en de verduurzaming van mobiliteit. De suggesties zien we dan ook in dat licht: zorg er voor dat wat er is op orde blijft en zoek naar slimme manieren om Zuid-Holland bereikbaar te houden, zowel voor personen- als goederenvervoer.

Onze ambitie is er voor te zorgen dat Zuid-Holland duurzaam bereikbaar is en blijft. Bij personenvervoer zetten we in op het verbeteren van de keuzemogelijkheden en de combinatie van vervoermiddelen voor reizigers. En verleiden we reizigers om vaker te gaan lopen of fietsen of gebruik te maken van het OV. Dit zorgt voor minder drukte op de wegen en het is een gezondere keuze voor de reiziger. Uw input en onze ambities worden verder uitgewerkt in een nieuw Programma Mobiliteit.

Er is veel gesproken over nieuwe vormen van mobiliteit. We hebben diverse suggesties ontvangen over de inzet van digitale en slimme oplossingen voor het beter benutten van bestaande wegen. Dit om de bereikbaarheid en doorstroming te vergroten en er voor te zorgen dat bestaande wegen veiliger worden. En verder veel ideeën om mobiliteit te vernieuwen en zo beter aan te sluiten bij de vraag van de reiziger.

Deze suggesties nemen we mee in het in 2020 vast te stellen Programma Mobiliteit.

Ook suggesties op het gebied van OV worden meegenomen in het (nieuwe) Programma Mobiliteit. Het gaat dan om haltekwaliteit, het bieden van passende OV-oplossingen in de spits en de transitie naar alternatieve brandstoffen en meer zero-emissie. Verder zetten we in op het verbeteren van het imago van de bus. We willen hoogwaardig openbaar vervoer bieden binnen de daarvoor beschikbare middelen. Voor gemeenten blijft overigens de mogelijkheid om bijvoorbeeld gratis OV voor ouderen aan te bieden binnen hun gemeente.

De suggestie om een slag te maken met snelfietsroutes en paden aan te leggen langs drukke doorgaande wegen pakken we op. Onze ambitie is om de inzet op snelfietsroutes te continueren, aangezien deze routes een aantrekkelijk alternatief zijn voor auto-gebruikers. Momenteel zijn de snelfietsroutes F15 IJsselmonde en Rotterdam – Gouda in uitvoering. En voor een tiental andere routes voeren we, samen met gemeenten en wegbeheerders, verkenningen uit.

Bij goederenvervoer stimuleren we meer vervoer via het water, spoor en buisleidingen, zodat we het bestaande mobiliteitsnetwerk efficiënter gebruiken met minder piekbelasting. Vanwege het economisch belang van transport starten we in 2020 met een integraal programma Transport en Logistiek voor wegen, spoor en water.

Samenwerken voor een bereikbaar Zuid-Holland is één van de belangrijkste uitgangspunten van het college en ook in de komende periode houden wij onze ogen en oren open voor ontwikkelingen in de samenleving voor een elke dag beter bereikbaar Zuid-Holland.

Overige suggesties

De Fietsersbond heeft een aantal concrete suggesties gedaan over bepaalde fietsroutes en fietsveiligheid.

Suggestie: Het aanleggen van een fietspad langs de Zierendeweg tussen Nieuwkoop en Zwammerdam; op dit moment een onveilige weg voor fietsers w.o. scholieren.

Reactie: De Gemeente Alphen a/d Rijn doet momenteel onderzoek naar een veiligere oplossing.

Suggestie: Het realiseren van een snelfietsroute/doorfietsroute tussen Gouda-Waddinxveen-Boskoop-Alphen aan den Rijn.

Reactie: Deze route wordt momenteel onder leiding van de provincie Zuid-Holland met de betrokken gemeenten onderzocht.

Suggestie: Het realiseren van een snelfietsroute Alphen aan den Rijn-Leiden.

Reactie: De provincie Zuid-Holland participeert in een onderzoek dat door de betrokken gemeenten uitgevoerd wordt.

Suggestie: Het geven van voorrang op de rotondes op provinciale N-wegen als deze rotondes in de bebouwde kom liggen (in Woubrugge, Boskoop-Noordeinde, Nieuwkoop).

Reactie: Vaak is het veiliger om auto's voorrang te geven boven fietsers.

Suggestie: Het aanleggen van een verbinding tussen de Vierheemskinderenweg-Bentweg of Bentpad hetgeen de fietsroute tussen Alphen aan den Rijn-Zoetermeer-Den Haag met tenminste 2 km verkort.

Reactie: Dank u wel voor deze suggestie. Onderzoek naar deze kortsluiting betrekken we bij de verkenning van de route Alphen aan den Rijn - Zoetermeer die wij uit zullen voeren in het kader van de Toekomstagenda snelfietsroutes.

Suggestie: ROVER geeft de suggestie om het bestaande net beter te benutten. Zij geeft daar bij aan dat de provincie aandacht heeft voor een betere luchtkwaliteit en leefomgeving. Om dat doel te bereiken moet je minder asfalt neerleggen. Bij meer rijbanen wordt het niet mooier, schoner en stiller, maar komt er alleen maar meer herrie en gaat het energieverbruik omhoog terwijl je dat naar beneden wilt brengen. Nieuwe infra heeft een verkeers-aantrekkende werking.

Reactie: Deze suggestie wordt meegenomen in het nieuwe Programma Mobiliteit.

Suggestie: Voor het antwoord op de vraag/ suggestie over de provinciale inzet op krimp of opheffing van Rotterdam The Hague Airport verwijzen we graag naar de inzet die is opgenomen in het Coalitieakkoord.

We hebben een adviesrol over Rotterdam The Hague Airport. Voor ons is de huidige geluidsruimte de maximale geluidsruimte. Daarbij zetten wij ons in voor het terugdringen van het aantal nachtvluchten. Voor alle luchtvaart in Zuid Holland willen we de hinder voor omwonenden zoveel mogelijk beperken. Ook zal Zuid Holland bij het Rijk aandringen op een extra helihaven voor maatschappelijk vliegverkeer om overlast voor omwonenden te verminderen. We onderzoeken hoe de klachtafhandeling beter kan. Wij werken mee aan een langere termijn visie over de locatie van Rotterdam The Hague Airport.

Suggestie: De suggestie die specifiek ingaat op de situatie van de P+R in Sassenheim waar gewen wordt op een onlogische uitvoering van het beleid. Veel reizigers die gaan vliegen, laten hier hun auto twee weken gratis staan. Laat de eerste 24 uur vrij zijn en vraag hierna om geld.

Reactie: Deze suggestie nemen we mee in onze ketenaanpak en daarmee ook in het nieuwe Programma Mobiliteit.

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Overige vragen en suggesties

Terugkoppeling Schone energie voor iedereen

Bedankt voor uw bijdrage aan het onderwerp 'Schone energie voor iedereen' tijdens de bijeenkomst Zuid-Holland ontmoet. Wij kunnen deze goed gebruiken bij het opstellen van ons uitvoeringsprogramma voor de komende periode. Onze doelen en inzet voor de energietransitie en de landelijke klimaatdoelen bepalen we samen met andere partijen. Bijvoorbeeld via de Regionale Energie-strategieën, samenwerkingsverbanden van onder andere gemeenten, provincies, waterschappen, bedrijfsleven, bewonersorganisaties en andere stakeholders.

Hoe, waar en op welke manier duurzame energie wordt opgewekt, wordt hier per regio gezamenlijk bepaald, met nauwe betrokkenheid van inwoners. Ook werken we samen met sectoren zoals de industrie. Via deze samenwerkingsverbanden brengen wij de punten in die we belangrijk vinden voor de energietransitie. Ook daarvoor geldt dat we uw inbreng goed kunnen gebruiken. In de reacties zien we een gemengd beeld: sommigen van u vinden dat de transitie te snel of te langzaam gaat, dat we een regierol of juist een bescheiden rol moeten nemen, dat we regels strenger of lossier moeten handhaven. Wij herkennen ons in dat gemengde beeld. Het past bij de balans die wij als regionale overheid steeds zoeken. Uw input helpt ons daarbij.

Onderstaand onze reactie op uw input bij de verschillende stellingen.

De energietransitie gaat niet snel genoeg/te snel realiseren van versnellingen op punten waar dat kan. We vinden het belangrijk om zo snel mogelijk de CO₂ uitstoot terug te dringen en ook resultaat te boeken

op het gebied van schone lucht en een gezonde leefomgeving. Aan de andere kant vinden we het ook heel belangrijk dat inwoners goed betrokken worden bij de plannen om hun wijk te voorzien van duurzame energie. Daar werken we samen met onze partners aan. Waar mogelijk helpen we bij het versnellen van de transitie, bijvoorbeeld door knelpunten weg te nemen, mee te investeren of gemeenten te helpen bij subsidieaanvragen. Ook stimuleren we de aanleg van goede infrastructuur voor warmte en elektriciteit. Uit de verschillende reacties kwam de vraag om maatwerk per regio naar voren. Daar gebeurt onder meer via de Regionale Energiestrategieën.

In de energietransitie past de provincie een bescheiden rol / een stevige rol

Hier zagen we verschillende meningen: sommigen van u zijn voor een bescheiden rol, anderen juist voor een regierol. Ook voor ons gaat het daarbij om het vinden van een balans: op lokaal niveau, bijvoorbeeld de energietransitie van wijken, hebben gemeenten een centrale rol en ondersteunen wij waar mogelijk. De rijksoverheid stelt landelijke kaders. Tussen deze twee niveaus in richten wij ons op het beste resultaat voor de provincie. Door het stimuleren van een goede energie-infrastructuur bijvoorbeeld, of het borgen van de landschappelijke kwaliteit in de regio. Er kwam sterk naar voren dat de provincie een grotere rol zou moeten nemen ten behoeve van het provinciale warmtenet. Wij zullen dat de komende periode onder meer invullen door mogelijke afnemers van warmte bij elkaar te brengen ten behoeve van de aanleg van het provinciale warmtenet en de verbinding te leggen tussen onder andere rijk, Gasunie en regio's.

De energietransitie veroorzaakt een tweedeling in de samenleving

Ook voor ons is dit een punt van zorg. Uw inbreng sterkt ons in de visie dat we hier scherp op moeten zijn. De overgang naar schone energie kan voor iedereen positieve resultaten hebben zoals schone lucht, een gezonde leefomgeving en een comfortabel huis. Positieve communicatie hierover is van belang, zoals een van u stelt. We zetten ons ervoor in dat iedereen kan meedoen aan en meedelen in de energietransitie. Hiervoor loopt al enkele jaren een subsidieregeling en een actieplan waarmee we eraan bijdragen dat schone energie bereikbaar is voor iedereen, dat zetten we deze periode voort. We werken bijvoorbeeld ook samen met woningbouwcorporaties. Daarnaast ondersteunen we duidelijke voorlichting, bijvoorbeeld via de energieloketten. Participatie van inwoners staat ook centraal bij de Regionale Energie Strategieën, hier werken we samen met gemeenten aan. Ook stimuleren we onderzoek en innovaties die zich richten op financiering van de energietransitie en de maatschappelijke consequenties ervan.

De provincie moet meer inzetten op innovatie en warmte (energie)

Binnen de mogelijkheden die we hebben, zetten we stevig in op innovatie en warmte. We stimuleren de ontwikkeling van warmtebronnen als geothermie, aquathermie en zonthermie in onze provincie en stimuleren kennisontwikkeling via een leerstoel

aan de TU Delft en het ontwikkelen van het Rijswijk Centre for sustainable Geoenergy. We hebben het Warmteparticipatiefonds ingericht om mee te kunnen investeren in de ontwikkeling van duurzame warmtebronnen en het realiseren van onafhankelijk beheerde warmte-infrastructuur.

In de vorige periode hebben we 35 miljoen ter beschikking gesteld voor het innovatiefonds EnergiIQ. Innovatieve bedrijven in de scale up fase kunnen daar terecht voor ondersteuning. Daarnaast faciliteren we het door ontwikkelen van innovaties op The Green Village, steunen we de ontwikkeling naar groene waterstof en zetten we onze inkoopkracht in als launching customer.

De industrie moet verplicht worden om restwarmte en CO₂ beschikbaar te stellen indien een warmte- of CO₂-leiding langs hun bedrijf loopt/ een bijdrage leveren aan de energietransitie

In het klimaatakkoord is afgesproken dat de industrie zelf verantwoordelijk is voor het halen van de doelstellingen. Voor CO₂-emissies in de industrie zorgen het ETS-systeem (het Europese systeem voor emissiehandel) en de CO₂-heffing voor een stok achter de deur. De provincie is bevoegd gezag als het gaat om milieu. We bekijken op welke manier we onze instrumenten op het gebied van handhaving en vergunning steviger kunnen inzetten om de beschikbaarheid van restwarmte te vergroten. De provincie zet zich in voor het hergebruik van warmte en CO₂ in de glastuinbouw, om dit voor de ondernemers aantrekkelijk te maken voeren we gesprekken over de voorwaarden hiervoor met het Rijk.

Nieuwbouw (woningen en industrie) moet energieleverend zijn

In het klimaatakkoord is afgesproken dat alle nieuwbouw energieneutraal en aardgasvrij moet zijn. Innovaties op dit gebied ondersteunen wij via ons programma voor circulaire economie, via het convenant klimaatadaptief bouwen en zo mogelijk via innovatiefondsen zoals EnergiIQ. Maar ook hier is weer sprake van een balans: de woningnood in onze provincie is groot dus deze innovaties mogen niet ten koste gaan van de snelheid of hoeveelheid van nieuwbouw. Maar wij zien dat sowieso als een voorwaarde voor deze innovaties: wil je ze goed inzetten dat moet je ze snel en op grote schaal kunnen toepassen.

Overige suggesties

Suggestie: Gebruik daken, maak slim gebruik van ruimte, zoveel mogelijk zon

Reactie: We zijn blij dat we aan deze reacties meteen tegemoet kunnen komen. Dit is precies wat we gaan doen. We hebben in beeld op welke daken zonnepanelen geplaatst kunnen worden en willen zorgen dat die maximaal benut worden. Onder de titel 'Zonnig Zuid-Holland' willen we de komende periode subsidie beschikbaar stellen voor het plaatsen van zonnepanelen in grote hoeveelheden op grote daken waar een onrendabel kostenplaatje zit aan zit. Ook zetten we ons in voor slim dubbel ruimtegebruik, bijvoorbeeld zonnepanelen op geluidsschermen en bij carpoolplaatsen.

Suggestie: 'Geen Biomassacentrales'

Reactie: Zoals bekend hebben wij daar ook niet de voorkeur voor. We volgen de maatschappelijke discussie over biomassa, de (wettelijke) mogelijkheden die wij hebben om hierop te sturen zijn op dit moment beperkt. In 2020 onderzoeken we of aanvullende regelgeving via ons omgevingsinstrumentarium wenselijk is.

Suggestie: Begin met kleine kostenbesparingen en monitoren. Vroeger konden we het verbruik per maand bijhouden op een kaart en het gemiddelde werd in de krant gepubliceerd. Zo kon je zien of je te veel bijv. gas verbruikte. Maak burgers bewuster. We moeten gewoon minder gaan verbruiken

Reactie: Besparen staat bij ons voorop. Wij geloven dat je door isolatie en energiebesparende maatregelen heel veel kunt winnen. We zetten een team transitie-adviseurs in om gemeenten onder meer daarmee te helpen en we ondersteunen goede voorlichting via de energieloketten. Uw tip om gemiddelden breder bekend te maken gaan we met energieleveranciers onderzoeken. Feedback krijgen over een hoger gemiddelde dan vergelijkbare gevallen vergroot kansen om de energierekening naar beneden te brengen. Daarnaast zetten we actief in op de mogelijkheden van de omgevingsdiensten voor de

provincie en gemeenten om besparing bij bedrijven maximaal te benutten. Zelf hebben we sinds kort een 'energy dashboard' waarop alle medewerkers van de provincie kunnen zien hoeveel water en energie we gebruiken.

Suggestie: Ga ook de discussie over gebruik van kernenergie niet uit de weg

Reactie: We starten een onderzoek naar de mogelijkheden voor inzet van kernenergie.

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Overige vragen en suggesties

Terugkoppeling Concurrerend Zuid-Holland

De provincie wil de komende jaren sterk inzetten op een toekomstbestendige economie en een sterk vestigingsklimaat. Een economie die kan blijven concurreren en onze welvaart op peil houdt. Om de voor de toekomst klaar te zijn, zijn we in Zuid-Holland met andere partners druk bezig om onze economie te vernieuwen langs drie sporen: duurzaam, circulair en digitaal. Door al deze overgangen (transities) loopt innovatie als een rode draad.

Vele sprekers ondersteunen de provincie ook hierin. Innoveren en verduurzamen is nodig en biedt legio kansen. Het college is hierover verheugd, en ziet ernaar uit om de samenwerking met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden verder uit te bouwen. Het college meent dat innovatie dé sleutel is om te kunnen overleven in de “nieuwe” economie. Dat neemt niet weg dat het op sommige terreinen ook nog een zoektocht is op welke manier de provincie aan transities kan bijdragen. Een van de sprekers opperde om de circulaire stad door te ontwikkelen als doorsnijdend thema. En als tegenhanger van de kringlooplandbouw. De provincie werkt momenteel uit welke bijdrage zij concreet kan spelen voor een circulair Zuid-Holland, dit uiteraard in nauwe samenwerking met partners.

Het college is het eens dat innovatie zich niet alleen moet beperken tot de topsectoren of grote bedrijven. Ook moet er oog zijn voor de ambachtelijke beroepsgroepen en het brede MKB. Daarom ontwikkelen GS ook een breed MKB-plan waarin innovatie én transities hun plek vinden. GS vinden inderdaad dat ook de Economic Board Zuid-Holland en Innovation Quarter

zich hier meer op zouden kunnen manifesteren. Geopperd is in dit verband dat er ook bedrijven zijn die prima functioneren in de “oude” economie. GS willen die bedrijven ook niets in weg leggen, maar GS zien het wel als hun taak en ambitie om zoveel mogelijk bedrijven te faciliteren in de transities naar een “nieuwe” economie.

In 2019 is het Human Capital Akkoord gesloten. 66 partijen, onder regie van de Economic Board Zuid-Holland, schaarden zich achter dit akkoord. Vanaf 2020 gaat dit akkoord de uitvoering in waarbij de provincie de regie neemt op de uitvoering. Er is veel adhesie binnengekomen voor dit initiatief. Het is goed dat de provincie samen met andere partijen investeert in een betere arbeidsmarkt, door vraag (vacatures) en aanbod (schoolverlaters) beter op elkaar af te stemmen. En daarbij niet de Mbo-opleidingen vergeet, die eveneens een grote rol moeten spelen bij de grote transitieopgaven.

Het Human Capital Akkoord draagt verder bij aan een inclusieve arbeidsmarkt: een economie waaraan iedereen zijn steentje kan bijdragen en mee kan doen.

In dit licht hebben meerdere aanwezigen het college meegegeven dat economie meer is dan geld verdienen; economische vooruitgang moet vooruitgang voor iedereen betekenen. Hierin heeft de provincie een grote verantwoordelijkheid. Neem bijvoorbeeld de sociale aspecten van digitalisering in acht. Komt iedereen wel mee? GS zijn het hiermee volledig eens, en willen dit aspect een plek geven in onder andere in het nieuw te ontwikkelen breed MKB-plan en het Human Capital-programma.

Een goed vestigingsklimaat gaat uiteraard ook over bereikbaarheid en voldoende werklocaties (kantoren,

bedrijventerreinen). De overheid moet steviger sturen bij het herstructureren van bedrijventerreinen, anders gaat het te traag, zo vonden sommige aanwezigen. De markt faalt in deze. Dit combineren met het beschermen van het schaarse groen. GS is ontwikkelt momenteel een nieuwe strategie voor bedrijventerreinen, en verwacht daarmee goed antwoord te kunnen geven op dit soort noties. Ook bestaan er al langere tijd verschillende subsidies en regelingen waarmee de provincie gemeenten in belangrijke mate ondersteunt bij de herstructurering en verduurzaming van bedrijventerreinen.

Cultureel Erfgoed

Erfgoed is een vestigingsfactor waar regio's het onderscheid kunnen maken. En erfgoed is breder dan historische gebouwen of plekken: het gaat óók over kenmerkende landschappen als polders, vergezichten aan de kust of fauna. Verbind daarom de doorontwikkeling van landschap, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Samenwerking is de sleutel om de karakteristieke erfgoedlijnen van Zuid-Holland te versterken en beter zichtbaar te maken. Dat is goud waard. Het college sluit zich hier volledig bij aan, en zet zich daarom in structureel middelen vrij te maken voor deze taak. Erfgoedlijnen zijn namelijk een belangrijk onderdeel van het integrale beleid van de provincie, en komt in verschillende opgaven terug. Daarom is dit een structurele taak van de provincie, niet een speelbal van politieke onderhandelingen. Het college wil verder de erfgoedlijnen meer verknopen met landschapontwikkeling en toerisme.

Volgens een aantal insprekers is cultuur een ondergeschoven kindje bij de provincie. Het college onderkent inderdaad dat er meer aandacht moet zijn voor het belang van cultuur in de ontwikkeling van de samenleving en het welbevinden van mensen. Meer dan voorheen gaat de provincie actief inspelen op mogelijkheden die zich aandienen. Ook worden de cultuurinstellingen waar wij een duurzame relatie mee hebben financieel tegemoet gekomen.

Cultuur en erfgoed hangt ook nauw samen met de aantrekkingskracht van een gebied en daarmee toerisme. Daar liggen grote kansen voor het MKB met onder andere nieuwe verdienmodellen. Denk hierbij aan boerenbedrijven die aantrekkelijke arrangementen kunnen aanbieden aan bezoekers uit binnen- en buitenland.

Toeristen langer in de stad houden is ook voornaam punt, ervoor zorgen dat we eraan verdienen. Het biedt werkgelegenheid. Toerisme is eigenlijk vrijetijdseconomie, trek het breder. Ook het college ziet toerisme als een sector van belang met verder groeikansen voor werkgelegenheid en verdienmogelijkheden. Wij gaan graag met genoemde suggesties aan de slag.

Wat het College betreft moet er overigens ook aandacht zijn voor het 'managen' van toerisme. Op sommige plekken is in Zuid-Holland sprake is van overbelasting en overlast. Dat willen we voorkomen door meer spreiding aan te bieden en het beter managen van bezoekersstromen.

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Overige vragen en suggesties

Terugkoppeling Versterken natuur

Onze provincie is veelzijdig en uniek en kenmerkt zich door een combinatie van kust, veenweide en rivierdeltalandschap, waarin steden en landschap met elkaar verweven zijn.

Dit landschap en de biodiversiteit staan echter onder druk door grote ontwikkelingen zoals het groeiend aantal inwoners, economische ontwikkeling, bodemdaling en de klimaatverandering. Er is behoefte aan meer ruimte voor woningen en bedrijvigheid. Die ruimte is vaak niet meer voorhanden. De landbouwsector, op veel plaatsen drager van het landschap, heeft te kampen met bodemdaling en druk op schaalvergroting vanuit de wereldmarkt. Ook verstedelijking en oprukkende bedrijvigheid zetten druk op het open landschap.

De provincie zoekt naar een gezonde leefomgeving waarbij duurzame, economische dynamiek en ecologische groei in balans zijn. Een aantrekkelijk landelijk gebied vormt een belangrijke vestigingsfactor voor mensen en bedrijven en is een essentieel onderdeel van de leefomgevingskwaliteit voor inwoners, werknemers, recreanten en toeristen. Veel van de door u ingebrachte adviezen en reacties hebben betrekking op de spanning die er in de dagelijkse praktijk nog altijd is tussen maatschappelijke ontwikkelingen en de gevolgen daarvan op onze leefomgeving.

Daarom maakt de provincie samen met haar netwerkpartners werk van een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. De sleutel op weg daar naartoe is het scheppen van meer ruimte voor groen en water. In het nieuwe coalitieakkoord is dit vastgelegd onder de noemer Versterken Natuur in Zuid-Holland.

De provincie wil zich de komende jaren samen met u focussen op natuurherstel, vergroting biodiversiteit in aanvulling op de realisatie van het Natuur Netwerk Zuid-Holland en Natura 2000, het bevorderen van duurzame landbouw en het verminderen van de uitstoot van stikstof en broeikasgassen. Ook willen we ruimte bieden aan nieuwe kansen en initiatieven op het gebied van recreatie in het groen.

De komende periode gaan we aan de slag met het verder prioriteren van de opgave Versterken Natuur. Met het vaststellen van een Uitvoeringsagenda door Provinciale Staten in februari 2019 zijn de gebiedsagenda's uitgewerkt en vastgelegd. Nu moeten deze gebiedsagenda's op een lijn worden gebracht met het coalitieakkoord Elke Dag Beter. Een aanpak die plaatsvindt met de uitwerking van hotspots.

Binnen de opgave worden vier landschapstypen in Zuid-Holland onderscheiden:

- De Hollandse duinen
- De Groene metropool
- De Zuid-Hollandse Delta
- Het Oostelijk weide- en plassen gebied

Per landschapstype worden een of meer hotspots aangewezen waar verschillende andere opgaven, zoals bodemdaling, klimaatadaptatie, woningbouw of energietransitie, samenkomen.

Vervolgens analyseren we samen met onze partners de opgaven binnen deze hotspot en komen we gezamenlijk tot een brede en gedragen aanpak. De leerervaringen die we hierbij opdoen kunnen ook weer gebruikt worden in vergelijkbare projecten elders in de provincie.

Er gebeurt in Zuid-Holland al heel veel dat invulling geeft aan wat wij willen. Ook vanuit de provincie zelf. Wat wij ontwikkelen mag niet als concurrentie worden gezien. Daarom willen wij aansluiten bij wat er al is en hooguit een groter kader scheppen. Ook hiervoor heeft u verschillende concrete suggesties aangedragen die wij meenemen bij het verder uitwerken van de gebiedsagenda's.

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Overige vragen en suggesties

Terugkoppeling Sterke steden en dorpen

Bij de sessies over het thema 'Sterke steden en dorpen' voerden wij in wisselende samenstellingen met elkaar het gesprek over drie deelaspecten: Versnellen van de bouw; Sociale woonvoorraad en Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving. In deze ronden kwam een breed palet aan perspectieven aan de orde, of het nu over de belangrijkste uitgangspunten, de rol van de provincie daarbij of mogelijke oplossingen. Wij zijn blij met uw inbreng, die ons voedt in onze meningsvorming. Wij realiseren ons terdege dat de koers die wij met ons coalitieakkoord 'Zuid-Holland, Elke dag beter' hebben uitgezet door dit palet heen laveert. Het is tegelijkertijd een momentopname – ook in de komende periode houden wij onze ogen en oren open voor ontwikkelingen in de samenleving.

Het thema Sterken steden en dorpen combineert de urgente woningbouwopgave met de vraagstukken hoe de kwaliteit van onze leefomgeving te waarborgen en waar mogelijk, te versterken. We zijn dan ook erg blij met alle input en suggesties die ons tijdens 'Zuid-Holland Ontmoet' zijn aangereikt. Graag doordenken wij de gedane suggesties nader met u in het nader uit te werken programma Sterke steden en dorpen.

Het vinden van de goede oplossingen voor versnellen van de woningbouw is een topprioriteit van dit college. Tegelijkertijd zoeken we daarbij naar de balans in het verdelingsvraagstuk van onze schaarse ruimte. Ruimte waarin veel verschillende functies dicht op elkaar zitten en we willen wonen, werken en recreëren. De gesprekken die we tijdens 'Zuid-Holland Ontmoet' hebben gevoerd houden ons daarbij scherp. Ze helpen ons in het vinden van oplossingen,

naar de juiste balans, luisterend naar uw perspectief, naar uw meningen en suggesties.

De gesprekken die we met u gevoerd hebben tijdens 'Zuid-Holland Ontmoet' ervaren wij als een ondersteuning én nadere kleuring van ons coalitieakkoord op hoofdlijnen. Wij danken u daarvoor. De gesprekken onderstrepen de waarde die een blijvend contact met de samenleving heeft. 'Zuid-Holland Ontmoet' was dan ook geen eenmalige happening, of een finale rond de campagne #jijmaghetzeggen!, maar eerder een tussenstation, of – voor dit nieuwe college – een begin van een voortdurend gesprek.

Wij danken u voor uw inbreng tijdens Zuid-Holland ontmoet. De workshop Sterke steden was onderverdeeld in drie thema's. Onderstaand zijn de gesprekken rondom die verschillende thema's kernachtig beschreven, met daarbij een toekomstige doorkijk.

1. Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving

Cultuur, sport en beweging zijn langsgesproken als pilaren voor de leefbaarheid van een dorp of wijk. Recreatie is daarbij van belang. Ook een gedifferentieerd woningaanbod is belangrijk voor de vitaliteit en de leefbaarheid van een dorp of wijk. Zo kan iedereen een woning vinden, van jong tot oud en biedt het woningzoekenden keuzevrijheid in woonlocatie. Daarbij is ook aandacht gewenst voor betaalbare huisvesting en appartementen voor specifiek jongeren en ouderen. Tijdens de sessie was klimaatadaptief bouwen onderwerp van gesprek. De provincie ondersteund al het klimaatadaptief bouwen, gericht op nieuwbouw. In de toekomst zou dit verbreed kunnen worden naar bestaande bebouwing. De provincie werkt ook al samen met gemeenten om de huidige woonvoorraad te verduurzamen en klimaatbestendig te

maken. Ruimtelijke kwaliteit was eveneens een terugkerend onderwerp van gesprek in het drukbevolkte Zuid-Holland. De provincie wil in het komend jaar het ruimtelijk kwaliteitsbeleid herzien. Daarbij zullen er mogelijkheden worden geboden om mee te denken en te praten over de waarde die we gezamenlijk hechten aan ruimtelijke kwaliteit.

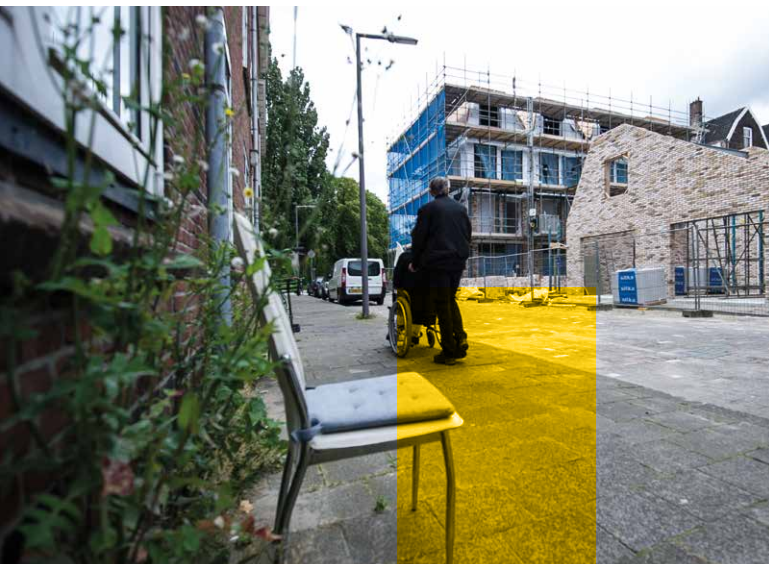
2. Versnellen van de woningbouw

De woningbouwopgave voor Zuid-Holland is groot. Tot 2040 gaat het om ongeveer 240.000 woningen die moeten worden gebouwd. Tijdens de dialoog zijn er veel ideeën ingebracht die bijdragen aan deze opgave. Er is winkelleegstand en er vindt transformatie plaats van detailhandel naar woningen. Ook al hecht de provincie waarde aan het behoud van het kernwinkelgebied, er zijn zeker nog mogelijkheden voor transformatie van leegstaande panden. Ook is er gesproken over het gebruik van hout in de bouw om de productie te versnellen. De provincie ziet dit als onderdeel van innovatie in de bouw. Er gaat onderzoek plaatsvinden naar nieuwe materialen in de bouw, waaronder ook (meer) hout. Tijdens de sessies is ook veel gesproken over binnenstedelijke verdichting. De provincie ziet veel kansen in meervoudig ruimtegebruik, helemaal in (binnen)steden waar veel vraag is naar verschillend ruimtegebruik. Tegelijkertijd komen functies hierbij soms in de knel, zoals bedrijven op bedrijventerreinen en woningen die op

deze terreinen worden gebouwd. Er zijn bedrijventerreinen die (gedeeltelijk) worden getransformeerd. Er is ook ingebracht dat de juridische positie van bedrijven zwakker kan zijn dan woningbouw. Hierin moeten verschillende belangen worden afgewogen, inhoudelijke keuzes zouden leidend moeten zijn. Er was de oproep om hier scherpe keuzes in te maken. Ook was een veelgehoorde wens om meer te bouwen bij stations. Dit ondersteunen wij.

3. Sociale woningvoorraad

Bij de woningbouw kijkt de provincie naar de regionale behoefte. Daarbij is het belangrijk dat er aandacht is voor passende woningen voor iedere doelgroep. Zowel in de steden, als in de kleinere dorpen of wijken. Bij sociale huur en de middenhuur is de druk het grootst. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huur en de betaalbaarheid van de huizenmarkt staat onder druk. Daarom hechten wij als provincie aan voldoende sociale huur, ook op plekken in de provincie waar dat nu minder is. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken hecht waarde aan 30% sociale huur en 20% middenhuur in het kader van de Woondeal, die wij met hen hebben gesloten. Als idee is ingebracht dat de provincie gaat praten met financiers van de woningmarkt. Wij zien hen als een belangrijke samenwerkingspartner rondom de verstedelijkingsopgave en brengen daarom momenteel in kaart of de provincie hierbij een rol van betekenis kan spelen.

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Overige vragen en suggesties

Terugkoppeling Gezond en veilig

Dit college gaat voor een gezond en veilig Zuid-Holland. De opgave 'Gezond en veilig' is gedeeltelijk nieuw in ons collegeprogramma. Wij staan op onderdelen aan het begin van onze meningsvorming. We zijn dan ook erg blij met alle input en suggesties die ons tijdens 'Zuid-Holland Ontmoet' zijn aangereikt. Met de aanbevelingen gaan wij nu aan de slag. Graag doordenken wij de gedane suggesties nader met u in het net gestarte programma 'Gezond en veilig' en de verkenning recreatie en sport. Het programma verbindt en stimuleert gezonde initiatieven en projecten binnen en buiten de organisatie en werkt aan de opbouw en de verspreiding van kennis. Het programma werkt ook aan een nieuwe module gezond en veilig in het omgevingsbeleid. Voor de ontwikkeling van deze module start of verbindt de provincie zich aan netwerken rond zes 'gezond en veilig' thema's. Wij nodigen u uiteraard van harte uit om met ons hierover mee te denken.

De opgave gezond en veilig stelt de mens centraal. Het gaat over de gezondheid en veiligheid van bewoners en gebruikers in relatie tot de fysieke omgeving. In zes netwerken gaan wij hiermee aan de slag. De ontvangen suggesties nemen wij mij mee in deze netwerken of in nog uit te voeren verkenningen.

1. Gezonde voeding uit gezonde natuur

Met de agenda Duurzame Landbouw werkt de provincie aan gezond, duurzaam en betaalbaar voedsel voor iedereen. Dit vraagt om een omslag van de huidige landbouw naar kortere ketens, meer kringlopen en meer ruimte voor biodiversiteit.

De provincie stimuleert korte keteninitiatieven en groenparticipatie. En vergroot op deze wijze het

duurzame voedsel- en natuurbewustzijn.

Tijdens 'Zuid-Holland ontmoet' suggereerde u om de landbouw rondom de stad te verbreden. Graag melden wij dat dit al in uitvoering is bij diverse Landschaptafels en gebiedsprogramma's.

2. Gezond bewegen

Met het aanbieden van voldoende en gevarieerde voorzieningen voor sport en recreatie, wil de provincie bijdragen aan een gezonde levensstijl bij haar inwoners. Om zoveel mogelijk inwoners te bereiken, is het van belang dat deze voorzieningen goed bereikbaar zijn (bij voorkeur om de hoek) en aansluiten op hun behoeften. Vanzelfsprekend hebben ook gemeenten een rol om te zorgen voor goede recreatie- en sportfaciliteiten in en om de steden en dorpen. Door provinciale inzet en de samenwerking met gemeenten, ontstaat er een gevarieerder en beter gespreid aanbod voor de diverse doelgroepen. Ook gaan we in gesprek met gemeenten over het verduurzamen van accommodaties. De provincie start een verkenning Sport & Recreatie. Hierin nemen wij graag de ontvangen suggesties mee:

- 'investeren in sport- en cultuurfondsen voor de jeugd'
- 'bijdrage naar draagkracht voor sportfaciliteiten'
- 'goede bereikbare sport- en recreatieplekken'
- 'goede aansluitende routestructuren voor wandelen, fietsen en varen, met goede bebording'
- 'groene en aantrekkelijke wandelroutes naar het platteland'
- 'motiverende programma's: wandelingen voor ouderen, bewegen belonen'
- 'creatieve inrichting openbare ruimte met bijvoorbeeld stapsteentjes voor de kleintjes en blote voetenpaden voor jong en oud'
- 'toegankelijke waterkanten voor recreatie, vooral ook voor vissers'

- 'goede spreiding van sport- en recreatiemogelijkheden tussen dorpen en steden'
- 'voldoende groene openbare ruimte om te sporten'
- 'ontwikkeling digitale platforms met al het recreatieaanbod'

3. Groene en gezonde verstedelijking

Zuid-Holland moet in het komende decennium een fors aantal woningen bouwen en de bestaande woonvoorraad verduurzamen. Onze uitdaging is om daarbij een gezonde, sociale en duurzame leefomgeving te realiseren. Steden gezonder en groener inrichten. Verkleinen verschillen gezonde inrichting tussen wijken.

4. Klimaatbestendig Zuid-Holland

We bereiden ons voor op weersextremen, zodat wij ook in de toekomst in Zuid-Holland gezond en veilig leven. De komende jaren worden veel nieuwe woningen gebouwd. We letten erop dat deze woningen zoveel mogelijk bestand zijn tegen weersextremen. Groen kan ingezet worden om water op te vangen en voor verkoeling te zorgen bij extreme hitte. In 2018 hebben we het voortouw genomen om klimaatadaptief bouwen de standaard te maken, 40 partijen sloten zich hierbij aan, inclusief waterschappen en woningcorporaties. Komende periode gaan we deze plannen verder uitwerken en met elkaar in de praktijk brengen. U gaf ons veel innovatieve suggesties om hittestress en wateroverlast tegen te gaan. Van het verbieden van de kleur zwart als straatkleur, de aanleg van waterdoorlatende parkeerplaatsen, tot het aanleggen van energie smart grids en wateropvang via groene daken in de stad. Of het plaatsen van zonnepanelen op sportaccommodaties, openbare gebouwen of in geluidschermen. Voor sommigen van deze voorstellen zijn onze collega's van de dienst infrastructuur aan zet of de gemeenten. Wij dragen er zorg voor deze suggesties over te dragen. Voor wat betreft uw suggesties over wateropvang: er vindt een onderzoek plaats naar mogelijkheden voor wateropvang onder grote gebouwen en in het kassengebied. Plaatselijk passen wij dit nu al toe. Tot slot gaf u aan dat scholieren en studenten meer moeten leren over klimaatadaptatie. Samen met onderwijs- en kennisinstellingen werkt de provincie aan de nodige kennisoverdracht aan leerlingen.

5. Bevorderen van een gezond milieu

Bedrijven in Zuid-Holland behoren tot de meest innovatieve ter wereld en zijn belangrijk voor onze werkgelegenheid, maar moeten ook veilig zijn met zo min mogelijk uitstoot van gevaarlijke stoffen. We roepen onze bedrijven op om hun innovatiekracht in te zetten voor de verhoging van de levenskwaliteit van onze inwoners met meer stilte, betere lucht en een gezondere bodem. U heeft aangegeven handhaving en samenwerking met het rijk en met andere overheden en GGD's belangrijk te vinden in de preventie van risico's en voor een gezonder Zuid-Holland. Dit vinden wij ook. We blijven inzetten op onze instrumenten als vergunningverlening, toezicht en handhaving waarmee we zorgdragen voor een goede milieukwaliteit (luchtkwaliteit, bodem, geluid en externe veiligheid) binnen het wettelijk kader. De uitvoering van provinciale taken als bevoegd gezag gebeurt door 5 Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten. Daar waar dat noodzakelijk is, pakken we als provincie zelf de regie om hier sturing aan te geven en nieuw beleid te ontwikkelen. De Omgevingsdiensten kunnen zich onderling meer specialiseren en samenwerken. Daar sturen we op. Net als op het investeren in de leefomgeving waar de levenskwaliteit significant lager is. Een ander belangrijk punt dat u inbracht.

6. Duurzame en gezonde mobiliteit

Wij zien mobiliteit meer en meer als een drager en oplossing voor maatschappelijke opgaven. Bij mobiliteitsoplossingen betrekken we onze klimaatambities, ruimtelijke vraagstukken, verkeersveiligheid, een gezonde en inclusieve samenleving, innovatie en de energietransitie. We vergroten het keuzeaanbod voor gezond, duurzaam personenvervoer en routenetwerk. En we verminderen de negatieve effecten voor klimaat, lucht en geluid. De provincie werkt dus aan meer openbaar vervoer en meer fietsgelegenheid voor een gezonder milieu, zoals u ons heeft voorgesteld tijdens 'Zuid-Holland ontmoet'.

Zuid-Holland ontmoet! Terugkoppeling deelnemers

Bereikbaar Zuid-Holland

Schone energie voor iedereen

Concurrerend Zuid-Holland

Versterken natuur

Sterke steden en dorpen

Gezond en veilig

Overige vragen en suggesties

Overige vragen en suggesties

Vraag: In het akkoord staat dat racisme, antisemitisme, discriminatie en uitsluiting niet worden getoleerd. Ik zou hier graag concrete plannen voor zien.

Reactie: In het coalitieakkoord 'Elke dag beter.

Zuid-Holland. 2019-2023' is opgenomen dat wij het als organisatie belangrijk vinden om een diverse en inclusieve organisatie te zijn. Onze personele samenstelling wordt steeds diverser. Iedereen is bij ons welkom, ongeacht afkomst, leeftijd, gender, seksuele geaardheid en/of arbeidsbeperking.

Daarnaast werken we aan een inclusieve organisatiecultuur waar iedereen zich ook daadwerkelijk welkom voelt. Iedereen is uniek en onderscheidend als het gaat om kwaliteiten. Bij de provincie worden juist die verschillen gezien, gerespecteerd en gewaardeerd.

De volgende interventies worden ingezet om racisme, antisemitisme, discriminatie en uitsluiting tegen te gaan:

- Vanuit de opgave Inclusief Werkgeverschap (ondergebracht bij de afdeling P&O) werken we aan bewustwording in de hele organisatie. Dat betekent onder andere dat we met managers en medewerkers in gesprek gaan over het eigen denken en handelen. En wat het effect daarvan is op mede collega's. Behandelen we iedereen gelijk? Sluiten we collega's uit? Hoe gaan we om met grapjes? Hoe gaan we om met collega's met een beperking? Regelmatig worden bijeenkomsten georganiseerd met inspirerende sprekers/deskundigen. Ook wordt organisatie breed de serious game 'PZH Inclusief' gespeeld. Verder is er een interne netwerk opgezet 'PZH Uniek'. Daar hebben zich inmiddels een grote groep medewerkers vrijwillig aangesloten als ambassadeurs.

- Managers worden geïnformeerd over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en welke talenten daar rondlopen, de behoeften van deze talenten en wat er nodig is om ze binnen te halen en te behouden.
- De Universiteit van Tilburg heeft onlangs onderzoek gedaan naar verbeterruimte in onze werving- en selectieprocessen. De aanbevelingen van de Universiteit zijn erop gericht om de kansen voor alle individuen tijdens een selectieprocedure gelijk te trekken. Het onderzoeksrapport zal op onze website gepubliceerd worden na behandeling door de Statencommissie Bestuur, Maatschappij en Middelen.
- De provincie is bekend met de aankomende wet Toezicht discriminatievrije werving en selectie en zal ook daar de nodige interventies inzetten (voor zover dat nog niet is gebeurd).

Suggestie: Geef duidelijkheid over welke concrete manieren je bewoners beter wilt betrekken om het draagvlak voor het provinciaal beleid te vergroten. Denk aan burgertoppen over grootschalige gebiedsprojecten, online inspraak of meer verbinding van gebieden met gemeenten.

Suggestie: Maak bij elk grootschalige ruimtelijke ingreep die het aanzicht van het provinciale landschap beïnvloedt participatie tot een prioriteit.

Reactie: In december 2018 hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland de participatienotitie vastgesteld. Daarin staat dat wij participatie hoge prioriteit geven in al ons werk. Afgesproken is om bij collegebesluiten expliciet te zijn over de wijze van participeren: informeren, raadplegen, samenspel of meewerken. Ook bij grootschalige ruimtelijke ingrepen heeft participatie voor ons prioriteit. Het gaat niet meer om de vraag óf er sprake is van participatie, maar van hoe de participatie eruit ziet. Het antwoord op die

vraag is altijd maatwerk. Meer informatie over onze visie op participatie vindt u op onze website: www.zuid-holland.nl/actueel/participatie
 Duidelijkheid geven over het verloop van een plan-proces achten wij een basisvereiste voor provinciaal werken. Duidelijk communiceren is onze basis voor participatie. Daarop zijn wij aanspreekbaar. Hoe die participatie – mate van en vorm – eruit ziet zal in iedere concrete situatie verschillend zijn. Wij hanteren daarbij de uitgangspunten van onze participatievisie. Ook daarop kunt u ons aanspreken.

Suggestie: Waarom deze exercitie? Mensen hebben hun stem uitgebracht op een partij. U zou de standpunten van de grootste partij moeten betrekken. Simpel.

Reactie: Jij mag het zeggen! Dat was onze oproep voor de verkiezingen naar buiten om duidelijk te maken dat er ook écht iets te kiezen viel met de Provinciale Verkiezingen. En dat ieders inbreng er daarom toe doet. Inmiddels zijn de verkiezingen achter de rug, is er een college en ligt er een Coalitieakkoord op hoofdlijnen. Maar dat wil niet zeggen dat anderen nu niets meer te zeggen hebben, integendeel! Tijdens de onderhandelingen zijn er veel suggesties van inwoners, gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven ontvangen. Als provincie willen wij samen met alle betrokkenen aan Zuid-Holland werken. Nadat het college op hoofdlijnen haar ambities had vastgesteld, was het tijd om daar een verdiepingsslag op te maken. Onder andere door verder met elkaar in gesprek te gaan tijdens de twee Zuid-Holland Ontmoet bijeenkomsten van 5 en 12 november 2019. Alle betrokkenen in Zuid-Holland, waaronder Statenleden, waren in de gelegenheid om suggesties te geven tijdens deze bijeenkomst of via de e-mail, telefoon en diverse sociale mediakanalen.

Suggestie: Ze zouden beter naar de burgers kunnen luisteren. Maar het zal wel weer aan dovemans oren gezegd zijn.

Reactie: Als provincie Zuid-Holland hechten we waarde aan de mening van onze inwoners. Uw oproep is zeker niet aan dovemans oren gericht. De manier waarop we met al uw reacties omgaan is daarvan

volgens ons een goed voorbeeld. In december 2018 hebben we afgesproken om voortaan bij alle besluiten duidelijk te zijn over de manier waarop burgers en andere belanghebbenden invloed kunnen uitoefenen op ons beleid. We hebben dat vastgelegd in onze zogeheten Participatienotitie. Meer informatie over onze visie op participatie vindt u op onze website: www.zuid-holland.nl/actueel/participatie